

Bilag 1.**Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.**

Da der i Rigsdagen flere Gange er rejst Spørgsmaal om Fasttættelsen af visse Regler for Fordelingen af Statsstilskud til kommunale og private Skoler, og da der formentlig herfter nogen Uklarhed med Hensyn til de praktiske og sociale Resultater af Realeksamen, skal Ministeriet ikke undlade herved at udtale sig om disse Spørgsmaal.

I førstnævnte Henseende er at bemærke, at Regeringen ved sine hidtilværende Forslag stedse har fulgt enkelte almindelige Principper, idet man dels har haft den stedlige Befolknings Trang til en videregaaende Skoleundervisning for Dje og derfor ydet forholdsvis betydelige Understøttelser til Skoler i fattige og affidesliggende Egne, dels taget Hensyn til det af Amter og Kommuner ydede Tilskud, dels endelig forbeholdt en vis Del af de større Tilskud til Oprettelsen af Fripladser (jfr. nærmere: Det højere Skolevæsen, af Weis og Hage I. p. 309 ff.) Ved disse Grundfætninger er dog kun givet en vis Begrænsning for Ydelsen af Tilskud, men ikke nogen almindelig Norm, der lader sig anvende over for ny Krav paa Understøttelser, og Ministeriet vil derfor finde det naturligt, at der om muligt fastlaas mere bestemte Regler for Fordelingen.

Det vil dog vise sig umuligt at opstille nogen enkelt almindelig Regel — der formentlig næmest maatte tænkes appaasset enten efter Elevantallet, særlig i de øverste Klasser, eller efter Udgifterne til Lærrelønning, sammenholdt med Skolernes Indtægter. Skont jaadanne Momenter i ikke saa Tilfælde kunne være vejledende, vil det dog i det hele komme an paa Skolernes høist forskellige individuelle Forhold. Der maa for det første sondres mellem de egentlige Privatskoler og de kommunale og de dermed beslegtede Skoler, endvidere maa der tages Hensyn til Skolernes Beliggenhed, i Henhold til hvad foran er bemærket, og endelig til de særlige Regler, som ifølge Lov eller gammel Praksis ere gældende for visse, nærmest kommunale Skoler. Det vil overhovedet være indlysende, at en Skoles Færdvæns ingenlunde afgiver nogen Maalestof for dens retmæssige Krav paa Tilskud. I denne Sammenhæng skal endnu indskydes den forklarende Bemærkning, at i Anmærkningerne til den paaagældende Konto paa Sorø Akademis Budget ere enkelte kommunale Realskoler blevne opførte med et paafaldende ringe Elevantal, alene af den Grund, at kun Antallet af Elever i Kommunens særlige Realklasser er anført, og flere Kommuner føre Undervisningen i Borgerstolen saa vidt, at der kun behøves 2 eller endog kun 1 høberligere Klasse til Forberedelsen til Realeksamen.

I det følgende skal man fremsætte Forslag til nærmere Ordning af de paa Sorø Akademis Budget opførte Tilskud, dog med Forbehold af, at de deri antydede Regler formentlig ikke ubetinget bør træde i Kraft til Skade for de hidtil understøttede Skoler før efter 3 Aars Forløb, fra 1ste April 1893 at regne. Hvad de Skoler angaar, som understøttes af det lærde Skolevæsens Budget, lade disse sig paa Grund af deres særlige Forhold ikke vel indordne under samme Regler som de øvrige Skoler.